

Bijlage inbreng
Henk Kummeling

Datum: 7 november 2025

Betreft: De gebroken belofte van de rechtsstaat

Geachte voorzitters van de fracties in de Tweede Kamer,

De urgentie voor een sterke democratische rechtsstaat is niet minder geworden sinds regering, parlement en rechtspraak de Staatscommissie rechtsstaat in het leven hebben geroepen. Anti-rechtsstatelijke tendensen in de wereld en ook in ons land bedreigen rechtsstaat en burgers. In haar eindrapport *De gebroken belofte van de rechtsstaat* heeft de staatscommissie tien verbetervoorstellen gedaan zodat er weer een goed werkende rechtsstaat komt die oog voor de burgers heeft. Juist voor die burgers die in een kwetsbare positie verkeren.

De Staatscommissie rechtsstaat is verheugd over de serieuze uitwerking die talloze gemeenten en uitvoeringsorganisaties geven aan aanbevelingen van de staatscommissie (zelfs zonder de extra gelden die de staatscommissie daarvoor wilde uittrekken). Inwoners van ons land hebben daar nu al wat aan. Al deze activiteiten zijn absoluut onmisbaar zolang de wetgeving voor bestaanszekerheid niet ingrijpend is versimpeld. Maak daarmee haast!

Ook de aanbevelingen van het Burgerpanel aan de staatscommissie verdienen brede navolging in de samenleving.

Op landelijk niveau is het toekomstige kabinet aan zet om verantwoordelijkheid te nemen en de rechtsstaat te versterken. Ook in tijden van financiële krapte moet in de rechtsstaat worden geïnvesteerd: de investeringsagenda van de staatscommissie¹ biedt daarvoor inspiratie.

De Staatscommissie rechtsstaat adviseert u dan ook met de grootst mogelijke klem als u in de gelegenheid bent om te werken aan het komende coalitieakkoord om de verbetervoorstellen (bijlage) daarin te verwerken. Zij verdienen ook een centrale plek in het regeerprogramma. Het vertrouwen in de rechtsstaat moet immers worden hersteld, juist nu.

Ik ben graag tot nadere toelichting bereid.

Voorzitter van de Staatscommissie,

Prof. dr. Henk Kummeling

¹ Pag. 81 en 82 van het rapport *De gebroken belofte van de rechtsstaat*

Maak de belofte van de rechtsstaat meer leidend in het handelen van de overheid

Figuur 2

Vereenvoudig beleid, wetgeving en uitvoering

Figuur 3

Verbeter de rechtsbescherming

8

Investeer fors in de verbetering van de rechtsbescherming voor burgers in een kwetsbare positie.

Investeer fors in de verbetering van de rechtsbescherming voor burgers in een kwetsbare positie.

Werk en innoveer meer op basis van wetenschappelijke basis hoe de rechtspraak meer mensgericht kan worden.

9

Richt de bestuurlijke besluitvorming en de procedure voor bezwaarschriften zo in dat burgers ervaren dat zij gehoord en gezien worden.

10

Toets als bestuursrechter ook aan rechtsbeginselen.

Parlement

Regering

Overheidsorganisaties met burgercontact

Rechtspraak

Figuur 5